

Lámfalussy Sándor, az euró bölcse – recenzió

A kötet megjelenését a Nemzeti Tehetség Program, az Emberi Erőforrások Minisztériuma, az Emberi Erőforrás Támogatáskezelő, valamint az Oktatáskutató és Fejlesztő Intézet támogatta.

Nem ritka érzés az a félszepség, ami akkor fogja el az olvasót, amikor egy életrajzi regényt, pláne, ha egy életrajzi ihletésű interjúkötetet vesz a kezébe. Jogos a félelem annyiban, hogy számos szerző és interjúkészítő beleesik abba a hibába, hogy riportjának alanyát olyan pózokba kényszeríti, amelyek sem az író, sem pedig az olvasó számára nem kényelmesek. Amikor a könyvünk első fejezetében egész alakos portrékon régi ismerősként tűntek fel az interjúalany szülei és nagyszülei, amikor szinte a bőrömmön éreztem a Lentiben töltött gyermekkor gondtalanságát és a soproni bencéseknel megtapasztalt értelmiségi közeg megnyugtató biztonságát, abban a pillanatban biztos voltam benne, hogy nincsen félnivalóm a pózoktól.

Olvasva az újságíró, Lámfalussy fia kérdéseit, elfog az érzés mintha együtt ülnék velük a korszikai ház teraszán és hallgatnám, ahogy apa és fia az együtt töltött évek emlékeit rendszerezi és értékeli az elmúltat, felméri az elkövetkező éveket. Közvetlen, olvasmányos és érdekfeszítő: ez jut először eszembe, amikor egyetlen lendülettel végigolvasva jelzőket gyűjtök az interjúkötet jellemzéséhez. Különlegessége, hogy megtalálja benne mind a közgazdaságtan, a modern kori történelem és az európai unió szervezete iránt érdeklődő olvasó azokat a nem mindennapi eseményeket a közelmúltunk történetéből, amit máshonnan nem, csak Lámfalussy Sándortól tudhatunk meg.

Minden kérdésből érződik, hogy a kötet szerkesztői hatalmas szeretettel dolgoztak azon, hogy a precízen összegyűjtött dátumok, nevek és helyszínek mögül előléphessen a teljes történet. Lámfalussy egy teljességében megélt élet alkonyán visszaemlékező bölcse türelmével és őszinteségével mesél. A feszes ritmusban érkező kérdések és az átgondolt, rendkívül pontosan megfogalmazott válaszok mindvégig fenntartják az olvasó figyelmét, olyannyira, hogy csak a kötet felén túl veszem észre, hogy szinte egy szuszra olvastam végig a soproni, brüsszeli, oxfordi és bázeli éveket.

Ahogy a könyvet félretéve egy percre elmerengek az olvasottakon hirtelen nem várt élességgel hasít belém a felismerés: micsoda páratlan érzelmi és értelmi mélységben élte meg

Lámfalussy élete minden percét! Megmásíthatatlan bölcsesség sugárzik belőle, ahogyan értékeli az ország elhagyására készítő körülményeket és az ezt követően Belgiumban gyökeret verő emigráns helyzetét. Nehéz szabadulni a gondolattól, hogy vajon ha egyszer visszatekintek a saját életemre, képes leszek-e én is ilyen pontosan értékelni a kort és a társadalmat, amelyben fiatal felnőttként éltem. Példátlanul könnyű magunkról feledkezve hagyni, hogy elszaladjanak mellettünk az évek. Lámfalussy visszaemlékezése szinte sorról sorra azt üzeni, hogy meg kell állnunk végiggondolni, hogyan mesélnénk el az életünket unokáinknak, ha egyszer megkérdezik majd miként láttuk a megélt éveket.

Mindez nem céltalan önreflexió, mert a kötet későbbi fejezeteiből kiderül, hogy Lámfalussy életútjának, az általa képviselt értékeknek és annak a példanélküli karriernek, amit bejárt, mindmind ebből a tudatosan megélt fiatalokból származnak a gyökerei. A monetáris unió és az euró megalkotása körüli nehézségeken átsegítő hitéről saját maga mondja ki, hogy az átélt háború gyakorolt olyan mély hatást rá, amely hitet adott neki ahhoz, hogy erős meggyőződéssel tudja képviselni az euró bevezetését megelőző tárgyalások során a közös fizetési rendszer szükségességét.

A kötet szakmai szempontból is izgalmas olvasmány, egy igazi csemege az értő szem számára: mindazok mögé a jól ismert adatok mögé, amelyekkel mi már kész tényként találkozunk, hirtelen valóságos és izgalmas karakterek sorakoznak fel. Egyszerre jól láthatóan élessé teszik a monetáris politikák és a bankvilág által a közelmúltban bejárt utat, az érdekeket és politikai akaratokat, amelyek úgy alakították a történelmet, ahogyan azt ma kőbevésett történelemként megismerünk.

Rendkívüli szerencse, hogy megszülethetett ez a kötet és megismerhetjük egy ilyen különleges személyiségnek az életét és gondolatait.

Írta: Polonkai Éva

Mathias Corvinus Collegium, Jog szakirány